

มาตรฐานการจัดงานวิ่งในประเทศไทยโดยมุมมองกฎหมาย

กฤษฎา เอี่ยมละมัย

อาจารย์ภาควิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาถึงปัญหาที่เกิดจากการจัดงานวิ่ง ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับองค์การควบคุมกฎหมายที่ใช้บังคับ และปัญหาอื่น ๆ เช่น ผลกระทบกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเส้นทางวิ่ง การโง่งมผลการแข่งขัน เพื่อเสนอเป็นแนวทางสำหรับองค์กรของรัฐในการสร้างกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานด้านการจัดงานวิ่งในอนาคต จากการศึกษาพบว่า ในประเทศไทยยังไม่มียกเว้นองค์การควบคุมที่ชัดเจน แต่ในระดับนานาชาติมีสหพันธ์สมาคมกรีฑานานาชาติ เป็นผู้ให้การรับรองการจัดการแข่งขันวิ่งประเภทถนน การบังคับใช้กฎหมายที่ใช้ในการวิ่งแข่งในประเทศไทยนั้นมีกฎหมายกระจายตัวอยู่หลายฉบับ ในหลายองค์กรของรัฐ จำนวน 11 ฉบับ เช่น พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พระราชบัญญัติจราจรทางบก พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค รวมถึงข้อบัญญัติท้องถิ่น เป็นต้น ประเทศไทยควรกำหนดให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เช่น องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ให้อนุญาตหรือออกใบรับรองโดยอาจใช้แนวทางประเมินผลกระทบต่อท้องถิ่นเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณา รวมทั้งการตรากฎหมายกำหนดให้ผู้จัดงานวิ่งทุกประเภทต้องขออนุญาตและหากงานวิ่งใดมีการกำหนดเส้นทางเข้าไปในป่าอนุรักษ์จะต้องทำรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อม (EA) ต่อคณะกรรมการประเมินสิ่งแวดล้อมก่อนจัดงานวิ่ง

คำสำคัญ: มาตรฐานงานวิ่ง มารathon กฎหมายกับงานวิ่ง

The Standard of Running Events in Thailand by Legal Aspect

Krisda Eiamlamai

Lecturers, Department of Law, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Chiang Mai Rajabhat University

Abstract

This article focuses on problems and related issues pertaining to the organizing and administration of public competition on public roads including overall control, applicable law, and other collateral impact involving public safety, environmental concerns and fraud. This article proposes guidelines for the public authority charged with managing such events in order to create minimum standards for those entities organizing such events in the future.

Preliminary review of current guidelines revealed that Thailand has no responsible organization with clear authority to manage public competitions. At the international level, the International Association of Athletics Federations (IAAF) typically has broad authority to manage competitions utilizing public roads. In Thailand, national races are governed by local authorities with widely differing standards. In fact, there are several organizations who have issued 11 separate legislations including the Sports Authority of Thailand, the Road Traffic Act, the Enhancement and Conservation of National Environmental Quality, the Consumer Protection Act, as well as myriad local ordinances.

Thailand should assign the appropriate authority to agency units, for instance, local administrative organizations to act as Certification Providers. These local organizations would be in a better position to determine local impact and risk assessment and therefore, manage the competitions in a more efficient and effective manner. These agencies must also ensure compliance with existing laws which mandate that all event organizers complete an Environmental Assessment (EA) with the Environmental Committee before an event can proceed.

Keywords: Standard running, Marathon, Running with the law

1. บทนำ

การจัดงานวิ่งในประเทศไทยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก จาก การสำรวจช่วงปี 2559-2560 มีการจัดงานวิ่งทั้งสิ้น 1,305 รายการ เฉลี่ยเดือนละ 54 รายการ หรือ สัปดาห์ละ 12 รายการ (วัชรพงศ์ รัชสิขพิมล, 2561: 7) จากรายงานของสถาบันวิจัยประชากรและ สังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ระบุว่าในปี 2559 ประเทศไทยมีผู้ออกกำลังกายด้วยการวิ่งจำนวน 12 ล้าน คน โดยเป็นคนในวัยทำงานมากที่สุดประมาณ 6.9 ล้านคน รองลงมาเป็นกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่ม ผู้สูงอายุ ซึ่งมีสัดส่วนพอ ๆ กัน ที่ 2.5 ล้านคน และจากนักวิ่งทั้งหมด จัดเป็นกลุ่มคนที่อาศัยในเมือง ถึง 8.1 ล้านคน โดยจำนวนนักวิ่งเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดจาก 5 ล้านคน ในปี 2549 เป็น 15 ล้านคน ในปี 2560 โดยแต่ละรายการแข่งขันมีนักวิ่งกว่า 1 หมื่นคน (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2559) การได้รับความนิยมอย่างมากมานี้สร้างกระแสให้ผู้คนหันมาออกกำลังกาย มากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อสุขภาพ และส่งเสริมการประหยัดงบประมาณด้านสาธารณสุขของรัฐใน ภาพรวม แต่การจัดรายการวิ่งที่เพิ่มมากขึ้นนี้เองทำให้อาจมีปัญหาด้านมาตรฐานของการจัดงาน เช่น ความปลอดภัยเพราะเป็นสิ่งที่ผู้ร่วมงานคำนึงถึงมากที่สุด (อิศวิณ แผ่นเทิดไทย, 2559) การจัด เส้นทางวิ่งที่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือบ้านเรือนที่อยู่ในเส้นทาง บางงานมีการปิดถนน อาจสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้คนที่ใช้เส้นทางสัญจรตามปกติ รวมถึงการให้บริการของผู้จัดงาน บางงานที่มีการร้องเรียนว่าระยะทางวิ่งเกินกว่าที่กำหนด (เอ็มจีอาร์ออนไลน์, 2560) มีจุดบริการให้ น้ำไม่เพียงพอ (เอ็มจีอาร์ ออนไลน์, 2561) ป้ายบอกทางชี้เส้นทางผิด (Manford, 2016: 156) และบาง งานเกิดอุบัติเหตุ นักวิ่งเสียชีวิต (ไทยรัฐออนไลน์, 2561) หรือการให้บริการแก่นักวิ่งที่บาดเจ็บหรือ เจ็บป่วยฉุกเฉินไม่เพียงพอ (เดลินิวส์, 2561) เป็นต้น บทความนี้จึงมุ่งศึกษาปัญหาที่เกิดจากการจัด งานวิ่ง องค์กรที่มีอำนาจกำกับดูแลหรือควบคุม กฎหมายที่ใช้บังคับรวมถึงผลกระทบต่อบุคคลและ สิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเส้นทางวิ่ง เพื่อเสนอเป็นแนวทางสำหรับองค์กรของรัฐที่จะสร้างกฎเกณฑ์หรือ มาตรฐานด้านการจัดงานวิ่งในอนาคต

2. ประเภทของงานแข่งวิ่งในประเทศไทย

การจัดงานวิ่งในประเทศไทยมีหลายรายการ เช่น มาราธอน ฮาล์ฟมาราธอน มินิมาราธอน งานวิ่งเทรล เป็นต้น โดยระยะทางวิ่งที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือฟันรัน (Higgins & Lauzon, 2006) (5 กิโลเมตร) นอกจากนี้หากใช้หลักเกณฑ์เรื่องระยะทาง งานแข่งขันวิ่งประเภทถนนอาจแบ่ง ได้เป็น 6 ประเภท ดังนี้

- 1) มินิมาราธอน (Mini-Marathon) ระยะทาง 10 กิโลเมตร หรือ 6.21 ไมล์

- 2) ฮาล์ฟมาราธอน (Half-Marathon) ระยะทาง 21.1 กิโลเมตร หรือ 13.1 ไมล์
- 3) มาราธอน (Marathon) ระยะทาง 42 กิโลเมตร หรือ 26.2 ไมล์
- 4) อัลตรามาราธอน (Ultra-Marathon) ระยะทางมากกว่า 42 กิโลเมตร หรือเกินกว่า 26.2 ไมล์
- 5) งานวิ่งร่วมหลายรายการ (Stage races) โดยมักจะมียุทธศาสตร์ระยะเวลา 2-3 วัน ขึ้นอยู่กับผู้จัด และอาจมีการวิ่งแบบผจญภัย ขาอาหารหรือเครื่องดื่มน้ำเกลือผสมด้วย (Watson, 2018) เป็นต้น
- 6) งานแข่งขันวิ่งประเภทอื่นๆ เช่น งานแข่งขันวิ่งประเพณี (Classical races) งานวิ่งเสมือนจริง (Virtual Run หรือ Virtual Race)¹ หมายถึง การสะสมระยะทางการวิ่งผ่านแอปพลิเคชัน โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขของกิจกรรมการวิ่งมาราธอนที่จัดขึ้น (Wichapol Polpitakchai, 2018)

หมายเหตุ: การจัดงานวิ่งตามมาตรฐานของ IAAF แบ่งระยะการวิ่งไว้ นอกจากนี้ที่เขียนข้างต้นเนื่องจากตามกฎ IAAF Competition Rules 2018-2019 ข้อที่ 240 แบ่งระยะการวิ่งเป็น 5 km, 10 km, 15 km, 20 km, ฮาล์ฟมาราธอน, 25 km, 30 km, มาราธอน (42.195 km), 100 km และ Road Relay. (IAAF, 2018)

3. ปัญหาที่เกิดจากการจัดงานวิ่งในประเทศไทย

แม้ว่าการจัดงานวิ่งจะได้รับความนิยมจากนักวิ่งในประเทศไทยเป็นอย่างมาก ในส่วนของผู้จัดงานยังพบว่า การขออนุญาตยังไม่มีความชัดเจนหรือองค์กรใดเป็นผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนแล้ว กฎหมายที่ใช้บังคับกับผู้จัดงานวิ่งมีหลายฉบับ ในลักษณะกระจายอยู่ตามหน่วยงานที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้ยังมีประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานวิ่ง เช่น ผลกระทบต่อนักวิ่งที่อยู่ในเส้นทางวิ่ง ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จนถึงการแข่งขัน เป็นต้น ในส่วนต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงรายละเอียดกรณีข้างต้น

3.1 ปัญหาเรื่ององค์กรควบคุม

ในประเทศไทยยังไม่มียุทธศาสตร์ควบคุมที่ชัดเจน แต่ในระดับนานาชาติมีสหพันธ์สมาคมกรีฑานานาชาติ (International Association of Athletics Federations: IAAF) ซึ่งเป็นองค์กร

¹งานวิ่งเสมือนจริง หรือ Virtual Run เป็นคำที่มีปรากฏเฉพาะงานวิ่งในประเทศไทย ในต่างประเทศใช้คำว่า “Simulator Run” คิดค้นโดยสองพี่น้องคีธและเควิน แชนสัน (Matt Fitzgerald, 2019) โดยเป็นการออกแบบการฝึกวิ่งเสมือนจริงโดยใช้ระยะทาง 26.2 กิโลเมตรเพื่อใช้ในการวิ่งมาราธอน ตัวอย่างงานวิ่งประเภทนี้ เช่น งานวิ่ง Marathon Simulation Long Runs ในประเทศออสเตรเลีย (Mona Fartlek, 2016)

ระดับโลกที่ดูแลกฎ กติกาการแข่งขันกรีฑา (รวมถึงการวิ่งประเภทถนน) มีสหพันธ์การวิ่งมาราธอนและการแข่งขันที่มีระยะทางนานาชาติ (The Association of International Marathons and Distance Races หรือ AIMS) ซึ่งมีองค์กรการวิ่งมากกว่า 450 องค์กรใน 120 ประเทศเข้าร่วมเป็นสมาชิก โดยมีการทำงานร่วมกับ IAAF ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันบนถนนในระดับนานาชาติ (The Association of International Marathons and Distance Races, 2019) ในระดับอัลตรามาราธอนมีสหพันธ์การวิ่งอัลตร้านานาชาติ (The International Association of Ultrarunning: IAU) เป็นองค์กรที่ทำงานภายใต้การอุปถัมภ์ของ IAAF เพื่อพัฒนาระยะวิ่งอัลตร้าในระดับนานาชาติภายใต้กฎข้อบังคับของ IAAF ปัจจุบันมีสมาชิก 11 ประเทศ (The International Association of Ultrarunning, 2019) สำหรับการวิ่งเทรลนั้น องค์กรระดับนานาชาติคือสหพันธ์การวิ่งเทรลนานาชาติ หรือ the ITRA (International Trail Running Association) ดูแลเรื่องความปลอดภัยในระยะทางแข่ง สุขภาพของนักวิ่งรวมถึงการพัฒนามาตรฐานการวิ่งเทรล (The International Trail-Running Association, 2013) นอกจากนี้การวิ่งบนภูเขายังมีสหพันธ์การวิ่งบนภูเขาโลก (World Mountain Running Association: WMRA) โดยก่อตั้งมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1984 ทำหน้าที่เกี่ยวกับพัฒนาการกำหนดเส้นทางวิ่งผ่านภูเขาและมีการทำงานร่วมกับ IAAF ITRA และ IAU (World Mountain Running Association, 2018)

สหพันธ์สมาคมกรีฑานานาชาติ (IAAF) นี้เป็นผู้จัดและให้การรับรองการจัดการแข่งขันวิ่งประเภทถนนหรือการแข่งขัน กรีฑาประเภทอื่น การรับรองยังถือเป็นข้อตกลงด้วยว่า คณะกรรมการจัดการแข่งขันของท้องถิ่น (Local Organizing Committee: LOC) จำเป็นต้องปฏิบัติตามกติกาและข้อบังคับการแข่งขันกีฬาระดับชาติหรือนานาชาติ รวมถึงต้องจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยให้กับผู้เข้าร่วม การแข่งขันและผู้ชม ต่อมาสมาคมกีฬากรีฑาแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (AAT) ได้แปลและจัดทำคู่มือการจัดการแข่งขันวิ่งถนน IAAF โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ 1) ให้คำแนะนำในการจัดการแข่งขัน เช่น กติกาการแข่งขัน กำหนดการ การลงทะเบียน ผู้เข้าแข่งขัน การติดตั้งสาธารณูปโภค เป็นต้น 2) ให้คำแนะนำการวางแผนเส้นทางการแข่งขัน เช่น การออกแบบเส้นทางการแข่งขัน รูปแบบเส้นทางการแข่งขัน การวัดระยะการแข่งขัน จุดปล่อยตัว รวมถึงการยื่นขออนุญาตใช้เส้นทางแข่งขัน เป็นต้น 3) ให้คำแนะนำการบริหารจัดการแข่งขัน เช่น รถนำ รถต่างๆที่ใช้ในเส้นทางแข่งขัน เจ้าหน้าที่ดำเนินการแข่งขัน บริเวณสำหรับช่างภาพ หน่วยแพทย์ รางวัดและการจัดพิธีประกาศรางวัล เป็นต้น 4) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับนักวิ่งชั้นนำ 5) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกติกการแข่งขัน เช่น การวิ่งกำกับความเร็ว การทุจริต การตัดสิทธิ์นักกีฬาและการประท้วง เป็นต้น 6) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับป้ายรับรอง เช่น ป้ายรับรองการจัดการแข่งขันจาก IAAF เป็นต้น

ประเด็นเรื่องงานวิ่งยังไม่มีการควบคุมที่ชัดเจนนั้นพบว่า กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาซึ่งมีภารกิจแห่งประเทศไทย (กกท.) เป็นหน่วยงานในสังกัด แต่เมื่อพิจารณากฎหมายของ กกท. แล้วพบว่า หน่วยงานดังกล่าวมีอำนาจในการกำกับดูแลและออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติ

พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 มาตรา 8 (7) กำหนดว่า สอดส่องและกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมกีฬา

มาตรา 19 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการ ของ กกท. อำนาจหน้าที่เช่นนี้ให้รวมถึง (1) ออกข้อบังคับหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 8 และมาตรา 9

จะเห็นว่าในปัจจุบัน (พ.ศ. 2562) ยังไม่มีการออกระเบียบเกี่ยวกับการกำกับดูแลงานวิ่งแต่อย่างใด มีเพียงคู่มือการจัดกิจกรรมวิ่งประเภทถนน ซึ่งเป็นการแปลจากระเบียบของ IAAF และเป็นเพียงคำแนะนำเท่านั้น ไม่มีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวแต่อย่างใด

ทั้งนี้การจัดงานวิ่งไม่ว่าในระยะใด หากประสงค์จะได้รับการรับรองมาตรฐาน แม้ในประเทศไทยจะยังไม่มีการควบคุมและข้อบังคับสำหรับมาตรฐานการจัดงานวิ่งที่ได้กล่าวข้างต้น อย่างไรก็ตามในระดับนานาชาติมีองค์การควบคุมมาตรฐานคือ IAAF ดังนั้นหากผู้จัดงานวิ่งคำนึงถึงมาตรฐานในระดับสูงจะต้องปฏิบัติตามระเบียบการแข่งขันวิ่งบนถนนของ IAAF ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับได้แก่ระดับแพลตินั่ม (Platinum label) ระดับทอง (Gold label) ระดับเงิน (Silver label) และระดับบรอนซ์ (Bronze label) ทั้งนี้ตาม IAAF Label Road Race Regulations 2019

3.1.1 มาตรฐานการจัดงานวิ่งระดับแพลตินั่ม (Platinum label) ได้แก่ งานจัด การแข่งขันวิ่งบนถนนจะต้องมีนักวิ่งระดับทอง (Gold status) โดยแบ่งเป็นผู้ชาย 6 คน ผู้หญิง 6 คน ทั้งนี้ นักวิ่งต้องมาจาก 4 หรือ 5 ประเทศที่แตกต่างกันทั้งนี้จะต้องมีนักวิ่ง 8 คนโดยเลือกจากบัญชี นักวิ่งที่ติดอันดับที่ 100 ของโลก และงานวิ่งระดับนี้ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยประจำงานวิ่ง (Event Safety Officer) เมื่องานวิ่งดำเนินการเสร็จแล้วต้องปรากฏว่ามีผู้แข่งขันที่ถึงเส้นชัย (Finishers) อย่างน้อย 15,000 คน ทั้งนี้ในจำนวนร้อยละ 5 ของ Finishers ดังกล่าวต้องไม่ได้มาจากประเทศที่จัดงานแข่งขัน นอกจากนี้หากมีนักวิ่งที่มีความพิการทางกาย งานวิ่งดังกล่าวต้องจัดให้มีอุปกรณ์ช่วยเหลือที่ได้มาตรฐานด้วยและระดับแพลตินั่ม ต้องมีการปิดการจราจรจนกว่า นักวิ่ง

คนสุดท้ายถึงเส้นชัย อีกทั้งผู้จัดจะต้องถ่ายทอดสดการแข่งขันภายในประเทศและถ่ายทอดสดการแข่งขันทางทีวีหรือทางเว็บไซต์ไปในประเทศต่างๆอย่างน้อย 20 ประเทศ

3.1.2 มาตรฐานการจัดงานวิ่งระดับทอง (Gold label) ได้แก่งานจัดการแข่งขันวิ่งบนถนนจะต้องมีนักวิ่งระดับทอง (Gold status) โดยแบ่งเป็นผู้ชาย 6 คน ผู้หญิง 6 คน ทั้งนี้นักวิ่งต้องมาจาก 4 หรือ 5 ประเทศที่แตกต่างกันทั้งนี้จะต้องมีนักวิ่ง 4 คน โดยเลือกจากบัญชีนักวิ่งที่ติดอันดับที่ 100 ของโลก และช่วง 2 สัปดาห์ก่อนการแข่งขัน จะมีการสุ่มตรวจสอบสารกระตุ้นจากนักวิ่งจำนวน 12 คน (ผู้ชาย 6 ผู้หญิง 6) ที่เข้าร่วมการแข่งขันหรือสุ่มจากนักวิ่ง 6 คนในการแข่งขันของนักวิ่งเพศเดียวกัน ต้องมีการปิดการจราจรจนกว่านักวิ่งคนสุดท้ายถึงเส้นชัย อีกทั้งผู้จัดจะต้องถ่ายทอดสดการแข่งขันภายในประเทศและถ่ายทอดสดการแข่งขันทางทีวีหรือทางเว็บไซต์ไปในประเทศต่าง ๆ อย่างน้อย 10 ประเทศ

3.1.3 มาตรฐานการจัดงานวิ่งระดับเงิน (Silver label) ได้แก่งานจัดการแข่งขันวิ่งบนถนนจะต้องมีนักวิ่งระดับทอง (Silver status) โดยแบ่งเป็นผู้ชาย 6 คน ผู้หญิง 6 คน ทั้งนี้นักวิ่งต้องมาจาก 4 หรือ 5 ประเทศที่แตกต่างกันทั้งนี้จะต้องมีนักวิ่ง 4 คน โดยเลือกจากบัญชีนักวิ่งที่ติดอันดับ 101 -220 ของโลกและช่วง 2 สัปดาห์ก่อนการแข่งขัน จะมีการสุ่มตรวจสอบสารกระตุ้นจากนักวิ่งจำนวน 10 คน (ผู้ชาย 5 ผู้หญิง 5) ที่เข้าร่วมการแข่งขันหรือสุ่มจากนักวิ่ง 5 คนในการแข่งขันของนักวิ่งเพศเดียวกัน ต้องมีการปิดการจราจรโดยอนุญาตเฉพาะรถของเจ้าหน้าที่เท่านั้นจนกว่านักวิ่งคนสุดท้ายถึงเส้นชัย อีกทั้งผู้จัดจะต้องถ่ายทอดสดการแข่งขันภายในประเทศทางทีวีหรือทางเว็บไซต์

3.1.4 มาตรฐานการจัดงานวิ่งระดับบรอนซ์ (Bronze label) ได้แก่งานจัดการแข่งขันวิ่งบนถนนต้องมีนักวิ่งระดับทอง (Bronze status) โดยแบ่งเป็นผู้ชาย 6 คน ผู้หญิง 6 คน ทั้งนี้นักวิ่งต้องมาจาก 4 หรือ 5 ประเทศที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ต้องมีนักวิ่ง 4 คน โดยเลือกจากบัญชีนักวิ่งที่ติดอันดับ 221 -350 ของโลก และช่วง 2 สัปดาห์ก่อนการแข่งขันต้องสุ่มตรวจสอบปัสสาวะเพื่อหายาและสารต้องห้ามนักวิ่งจำนวน 6 คน (ผู้ชาย 3 ผู้หญิง 3) ที่เข้าร่วมการแข่งขัน หรือสุ่มจากนักวิ่ง 3 คนในการแข่งขันของนักวิ่งเพศเดียวกัน ต้องมีการปิดการจราจรโดยอนุญาตเฉพาะรถของเจ้าหน้าที่เท่านั้นจนกว่านักวิ่งคนสุดท้ายถึงเส้นชัย อีกทั้งผู้จัดจะต้องมีไฮไลต์การแข่งขันเผยแพร่ภายในประเทศทางทีวีหรือทางเว็บไซต์

นอกจากนี้ด้วยวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme หรือ UNEP) ได้จัดประชุมร่วมกับ IAAF ณ เมืองไนโรบี ประเทศเคนยา วางมาตรการเกี่ยวกับคุณภาพอากาศในการแข่งขันกีฬา (IAAF, 2019) เพื่อยังผลักดันให้มีความร่วมมือในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในภูมิภาค (UNEP, 2013) และสมาคมการแข่งขันมาราธอนและระยะทางระหว่างประเทศ

(the AIMS) ได้กำหนดรางวัลพิเศษสำหรับการจัดงานวิ่งที่รักษาสิ่งแวดล้อม (the AIMS Green Award) เช่น แยกขยะก่อนทิ้ง ใช้วัสดุรีไซเคิลหรือย่อยสลายได้ง่ายตามธรรมชาติ โดยงานวิ่งใหญ่ๆ ในต่างประเทศ เช่น เกียวโตมาราธอน 2019 มีการใช้แก้วน้ำพับได้ สำหรับประเทศไทยเริ่มมีการเริ่มนำมาใช้บ้าง เช่น งาน Khaokheow 10 Season 4 (Micechannel1, 2019) งานบางแสน 21 มาราธอน 2019 เริ่มมีการใช้ถ้วยน้ำใช้ซ้ำได้ (Re-Usable Cup) และรณรงค์ให้นักวิ่งนำถ้วยบรรจุน้ำมาจากบ้าน (Bangsaen 21, 2019) ดังนั้นผู้จัดงานวิ่งหากคำนึงถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมอาจจัดงานให้ได้รับรางวัลของ AIMS ดังกล่าว

3.2 ปัญหาเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่บังคับใช้

การบังคับใช้กฎหมายที่ใช้ในการวิ่งแข่งในประเทศไทยนั้นก็มีกฎหมายกระจายตัวอยู่หลายฉบับ ในหลายองค์กรของรัฐ เช่น การกีฬาแห่งประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทยใช้บังคับกับสมาคมกีฬาประเภทต่าง ๆ รวมถึงสมาคมกีฬากรีฑาแห่งประเทศไทยด้วย หากงานวิ่งที่ต้องมีการปิดถนนจะต้องขออนุญาตต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก เป็นต้น ทั้งนี้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานวิ่งหนึ่งงาน จะต้องพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยหากนำผลกระทบของกฎหมายจากกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์เป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์เป็นสองกลุ่มได้ ดังนี้ กล่าวคือ (ก) กลุ่มกฎหมายที่มีผลกระทบกับการจัดแข่ง/ผู้วิ่ง/ประชาชนทั่วไป และ (ข) กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานกำกับดูแล

ก) กลุ่มกฎหมายที่มีผลกระทบกับการจัดแข่ง/ผู้วิ่ง/ประชาชนทั่วไป

1) พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 15 กำหนดว่า “เจ้าของลิขสิทธิ์ย่อมมีสิทธิแต่ผู้เดียวดังต่อไปนี้ (1) ทำซ้ำหรือคัดแปลง (2) เผยแพร่ต่อสาธารณชน (4) อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิตาม (1) (2) โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดหรือไม่ก็ได้”

การจัดงานวิ่งที่มีการถ่ายรูปนักวิ่ง อาจต้องคำนึงถึงลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่าย รวมถึงการนำรูปที่ช่างภาพที่ถ่ายรูปในงานนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้ การใช้โลโก้ต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น โลโก้ของ IAAF โลโก้ของการกีฬาแห่งประเทศไทย หรือโลโก้ของสมาคมต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงลิขสิทธิ์ในงานภาพพิมพ์ด้วย ทั้งนี้ผู้จัดงานจะต้องขออนุญาตใช้สิทธิต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ให้แล้วเสร็จก่อนจัดงานวิ่งมิฉะนั้นอาจเกิดปัญหาถูกฟ้องร้องละเมิดลิขสิทธิ์ได้

2) พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายรัชฎากร พ.ศ. 2481

กรณีการจัดงานวิ่งที่มีการจัดเก็บค่าสมัครจากนักวิ่ง ถือเป็นรายได้พึงประเมินตามประมวลรัชฎากร มาตรา 40 (8) เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ หรือการอื่น ซึ่งจะต้องเสียภาษีอากร

นอกจากนี้นักวิ่งที่เสียค่าสมัครโดยนารายได้ส่วนหนึ่งบริจาคให้กับมูลนิธิที่อยู่ในบัญชีรายชื่อของกรมสรรพากร จะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 2) เรื่อง กำหนดองค์การ สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาลและสถานศึกษา ตามมาตรา 47 (7) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2535 ข้อ 3 ซึ่งมีจำนวน 969 มูลนิธิตามประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 2) เรื่อง กำหนดองค์การ สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาลและสถานศึกษา ตามมาตรา 47 (7) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2535 ข้อ 3 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 254) พ.ศ. 2535 เช่น มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา มูลนิธิโครงการหลวง มูลนิธิขาเทียม มูลนิธิพระดาบส มูลนิธิราชประชาสมาสัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นต้น

3) กฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัย

การจัดงานวิ่งที่มีผู้เข้าร่วมแข่งขันจำนวนมาก หากผู้จัดงานคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดอุบัติเหตุหรือผลกระทบต่อสุขภาพของผู้เข้าร่วมวิ่ง อาจทำประกันภัยสุขภาพแบบกลุ่มให้กับผู้เข้าร่วม ตามแบบที่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมธุรกิจประกันภัย (คปภ.) กำหนด แม้จะไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัยของไทยบังคับให้ผู้จัดงานวิ่งต้องทำประกันอุบัติเหตุแบบกลุ่มให้ผู้เข้าแข่งขัน แต่สำหรับรายการวิ่งในระดับสูง เช่น แพลทตินั่ม ระดับทองกำหนดให้ผู้จัดต้องมีการทำประกันภัยอุบัติเหตุให้นักวิ่งด้วย สำหรับแนวทางของประเทศไต้หวันผู้จัดอาจกำหนดเป็นทางเลือกให้นักวิ่งทำประกันอุบัติเหตุไว้ในวันขึ้นตอนสมัคร จะช่วยในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินแก่นักวิ่ง เช่น ได้รับอุบัติเหตุหรือเสียชีวิตขณะทำการวิ่งได้

4) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2, 3) พ.ศ. 2541, พ.ศ. 2556

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2, 3) พ.ศ. 2541, พ.ศ. 2556 มาตรา 38 กำหนดว่า “เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบริการใดอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์บริการนั้น ถ้าผู้ประกอบธุรกิจไม่ดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์บริการหรือดำเนินการล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการจะจัดให้มีการทดสอบหรือพิสูจน์โดยผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็ได้ ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วน คณะกรรมการอาจออกคำสั่งห้ามให้บริการนั้นเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะทราบผลการทดสอบหรือพิสูจน์บริการนั้น”

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2, 3) พ.ศ. 2541, พ.ศ. 2556 มาตรา 3 ให้ความหมายของผู้บริโภคว่า หมายถึงผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจ หรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการ

และหมายความรวมถึงผู้ใช้สินค้า หรือผู้ให้บริการจากผู้ประกอบการโดยชอบ และนิยามคำว่า “ผู้ประกอบการ” หมายความว่า ผู้ขาย ผู้ผลิตเพื่อขาย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการ และหมายความรวมถึงผู้ประกอบการโฆษณาด้วย สำหรับคำว่า “บริการ” ตามกฎหมายดังกล่าวหมายความว่า การรับจัดทำกรงาน การให้สิทธิใด ๆ หรือการให้ใช้หรือให้ประโยชน์ในทรัพย์สินหรือกิจการใด ๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อื่นแต่ไม่รวมถึงการจ้างแรงงานตามกฎหมายแรงงาน ดังนั้นการที่นักวิ่งต้องจ่ายเงินค่าสมัครเพื่อรับบริการอำนวยความสะดวกในการวิ่งจากผู้จัดงานวิ่งจึงถือเป็นค่าบริการตามกฎหมาย ดังกล่าวนี ส่วนผู้จัดงานวิ่งที่มีการเรียกเก็บค่าสมัครถือเป็นผู้ให้บริการโดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามบทบัญญัติดังกล่าว และงานวิ่งใดไม่ได้ขออนุญาตจากผู้มีอำนาจก่อน คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคอาจออกคำสั่งห้ามให้บริการนั้นเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะทราบผลการทดสอบหรือพิสูจน์บริการนั้นอย่างไรก็ตาม

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2, 3) พ.ศ. 2541, พ.ศ. 2556 มาตรา 38 กำหนดว่า “*ในกรณีที่เกิดการทดสอบหรือพิสูจน์ปรากฏว่าบริการใดอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (3) ห้ามผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการนั้น*”

กฎหมายดังกล่าวกำหนดขยายขอบเขตการบังคับใช้ไปถึงกรณีผู้จัดงานวิ่งรายใดจัดงานไม่ได้มาตรฐานทำให้นักวิ่งไม่ได้รับบริการตามสมควร คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคอาจออกคำสั่งห้ามผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการนั้นต่อไป

(ข) กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานกำกับดูแล

1) กฎระเบียบของสหพันธ์กรีฑานานาชาติ (IAAF)

จากการศึกษาพบว่ากฎระเบียบของสหพันธ์กรีฑานานาชาติใช้บังคับกับการจัดงานวิ่งบนถนนเท่านั้น ไม่รวมถึงการจัดงานวิ่งประเภทพื้นรัน มินิมาราธอน ที่ไม่มีการแข่งขันหรือไม่มีการแจกเหรียญรางวัลด้วย เนื่องจากงานวิ่งประเภทพื้นรัน มินิมาราธอนมักจะมีการกำหนดระยะทางวิ่งที่หลากหลาย เช่น 6 กิโลเมตร 11 กิโลเมตรซึ่งระยะทางวิ่งดังกล่าวไม่ถูกรับรู้ในการแข่งขันวิ่งนานาชาติของ IAAF ซึ่งข้อ 240 แห่งระเบียบดังกล่าวระบุถึงระยะวิ่งมาตรฐานคือ 5 กม. 10 กม. 15 กม. 20 กม. ฮาล์ฟมาราธอน 25 กม. 30 กม. มาราธอน และวิ่งผลัดบนถนนเท่านั้น² อย่างไรก็ตามผู้จัดงานวิ่งหากต้องการมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับจากนานาชาติ ผู้จัดงานวิ่งประเภทพื้นรัน

² International Association of Athletics Federations Competitions Rules 2018-2019, Rule 240 prescribed that “The standard distances shall be: 5 km, 10 km, 15 km, 20 km, Half-Marathon, 25 km, 30 km, Marathon (42.195 km), 100 km and Road Relay.”

มินิมาราธอนอาจนำกฎกติกาของ IAAF มาใช้โดยอนุโลม เช่น ป้ายกำกับเส้นทาง การกำหนดเส้นทางวิ่ง กติกาในการวิ่ง เป็นต้น

2) พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

ตามกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้การกีฬาแห่งประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ สอดส่องและกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมกีฬา โดยมีคณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กกท. รวมถึงออกข้อบังคับหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของการกีฬาและมีอำนาจอนุญาตให้จัดตั้งสมาคมกีฬาซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย นอกจากนี้ คณะกรรมการ กกท. ยังมีอำนาจกำกับดูแลสมาคมกีฬาที่ดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด ต่อมามีการจัดตั้งสมาคมกีฬากรีฑาแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ แต่เป็นที่สังเกตว่าสมาคมยังไม่มีข้อบังคับสำหรับการจัดการแข่งขันวิ่งแต่ได้อนุโลมนำเอากฎระเบียบของ IAAF มาใช้กับการแข่งขันกรีฑาประเภทถนน

3) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

กฎหมายฉบับดังกล่าวกำหนดหน้าที่ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดท้องถิ่นห้ามถ่าย เท ทิ้งซึ่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในที่สาธารณะ กำหนดวิธีการเก็บขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย หรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเป็นหน้าที่ของราชการท้องถิ่นนั้น โดยงานวิ่งที่ต้องรองรับคนจำนวนมาก ทำให้เกิดการทิ้งขยะมูลฝอย ถือเป็น การกระทำอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ผู้จัดงานวิ่งจึงต้องคำนึงถึงการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวด้วย

4) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ตามกฎหมายจราจรเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานจราจรในการอนุญาตและวางข้อปฏิบัติในการใช้ถนนในลักษณะที่ไม่เป็นการกีดขวางการจราจร³

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 108 กำหนดว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดเดินแถว เดินเป็นขบวนแห่ หรือเดินเป็นขบวนใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่...(2) แถวหรือขบวนแห่หรือขบวนใด ๆ ที่เจ้าพนักงานจราจรได้อนุญาตและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด”

³International Association of Athletics Federations Competitions Rules 2018-2019, Rule 240 prescribed that “The standard distances shall be: 5 km, 10 km, 15 km, 20 km, Half-Marathon, 25 km, 30 km, Marathon (42.195 km), 100 km and Road Relay.”

ดังนั้นในการจัดงานวิ่งที่ต้องมีการปิดถนนทั้งหมดหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด ผู้จัดจะต้องทำการขออนุญาตใช้ถนนต่อเจ้าพนักงานจราจร

ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 529/2555 เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานจราจรตาม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เจ้าพนักงานจราจรหมายถึงข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร ซึ่งได้แก่ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หากจัดงานใน เขตกรุงเทพมหานครต้องขออนุญาตต่อผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้บังคับการตำรวจจราจร จัดงานในเขตทางหลวงต้องขออนุญาตต่อผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลางหรือ ผู้บังคับการตำรวจ ทางหลวง หากจัดงานในต่างจังหวัดต้องขออนุญาตต่อผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาคหรือ ผู้บังคับการ ตำรวจภูธรจังหวัด ก่อนที่จะจัดงาน

ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 148 กำหนดว่าผู้ใดฝ่าฝืน หรือ ไม่ปฏิบัติตาม...มาตรา 108...ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท ดังนั้นหากผู้จัดรายใดฝ่าฝืน จะมีความผิดเสียค่าปรับ 500 บาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าโทษปรับเป็นจำนวนเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ ประโยชน์ที่จะได้จากการปิดถนนทำให้เกิดความปลอดภัยแก่นักวิ่ง ในส่วนนี้อาจต้องมีการแก้ไข โทษปรับให้รุนแรงขึ้นต่อไป

5) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 32 กำหนด “ห้ามมิให้ผู้ใด 1) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยลงบนที่สาธารณะ 2) ปล่อยปละละเลยให้มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในที่ดินของตนในสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่ สาธารณะ”

ตามกฎหมายดังกล่าวห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยลงบนที่สาธารณะ หรือปล่อยปละละเลยให้มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยนอกจากนี้

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 39 กำหนดว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง ดาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่ สาธารณะ เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาต จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็น การกระทำของราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนอื่นหรือรัฐวิสาหกิจหรือ ของหน่วยงานที่มีอำนาจ กระทำได้ หรือเป็นการวางไว้เพียงชั่วคราว”

กฎหมายข้างต้นให้รวมถึงกรณีมีการปิดป้ายบอกทาง ป้ายโฆษณางานวิ่งมี การห้ามมิให้ติดตั้ง ดาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะกรณีดังกล่าวผู้จัดงานจึงต้อง ดำเนินการขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับ วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562

ในเขตกรุงเทพมหานคร หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่น

6) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

กรณีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ การจัดงานวิ่งเทรลที่มีเส้นทางวิ่งเข้าไปในป่าสงวนหรือป่าอนุรักษ์ โดยนักวิ่งหากไม่มีความระมัดระวังอาจเหยียบทำลายพันธุ์ไม้หายาก หรือไปเค็ดทำลายพันธุ์ไม้ดังกล่าวโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ได้ หากปรากฏว่าเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารหรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลายหรืออาจได้รับผลกระทบกระเทือนจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ได้โดยง่ายดังนี้

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 43 กำหนดว่า “ในกรณีที่น่าปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารหรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น โดยทั่วไป หรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลายหรืออาจได้รับผลกระทบกระเทือนจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้โดยง่ายหรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์และพื้นที่นั้นยังมีได้ถูกประกาศกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ให้รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด ให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม”

กฎหมายดังกล่าวจึงห้ามการกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ของพื้นที่หรือเกิดผลกระทบต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมนอกจากนี้

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 44 กำหนดว่า “ในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา 43 ให้กำหนดมาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ไว้ในกฎกระทรวงด้วย (2) ห้ามการกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบใน ทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ของพื้นที่นั้นจากลักษณะตามธรรมชาติหรือเกิดผลกระทบต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม (3) กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่จะทำการก่อสร้างหรือดำเนินการในพื้นที่นั้นให้มีหน้าที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม”

จะเห็นได้ว่า กฎหมายกำหนดให้ผู้จัดงานวิ่งมีหน้าที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมอีกด้วย แต่เป็นที่สังเกตว่า ในประเทศไทยยังไม่มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติอย่างจริงจัง ต่างจากในต่างประเทศ โดยเฉพาะการจัดงานวิ่งเทรลที่กำหนดเส้นทางวิ่งเข้าไปในเขตอุทยานจะมีกฎหมายที่ใช้บังคับ โดยเฉพาะ เช่น ประเทศแคนาดาที่กำหนดให้ผู้จัดงานวิ่งเทรลต้องขออนุญาตและทำรายงานการประเมินผลกระทบเบื้องต้น (BIA) ต่อหน่วยงานประเมิน

สิ่งแวดล้อมก่อนตาม The Canadian Environmental Assessment Act: CEAA 2012 มาตรา 5 (2)(b) กำหนดว่า

“อย่างไรก็ตามหากการดำเนินการของการกระทำทางกายภาพ โครงการที่กำหนดหรือโครงการที่ต้องใช้อำนาจของรัฐบาลกลางเพื่อใช้อำนาจ หรือปฏิบัติหน้าที่หรือหน้าที่ภายใต้บทบัญญัติของรัฐสภา นอกเหนือจากที่ พระราชบัญญัตินี้ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่อไป นอกจากนี้ยังให้รวมถึง

(ข) ผลกระทบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในวรรค (1) (ค)

การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่อ้างถึงในวรรค (ก) ใน

(i) สุขภาพและเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคม

(ii) มรดกทางกายภาพและมรดกทางวัฒนธรรม หรือ

(iii) โครงสร้างใด ๆ เว็บไซต์หรือสิ่งที่เป็นประวัติศาสตร์

โบราณคดี บรรพชีวินวิทยา หรือสถาปัตยกรรมอย่างมีนัยสำคัญ”

ตัวอย่างงานวิ่งในแคนาดาที่มีการทำ BIA เช่น Gran Fondo & Triathlon (Jasper National Park of Canada, 2015) ขณะที่สหรัฐอเมริกามีกฎหมาย The National Scenic Trail Act 1968 กำหนดให้ผู้จัดงานวิ่งเทรลที่มีการกำหนดเส้นทางเข้าไปในบริเวณที่มีการอนุรักษ์เป็นพิเศษต้องทำการขออนุญาตต่อหัวหน้าเขตคุ้มครองป่าก่อนจัดงาน การขออนุญาตนี้รวมถึงงานที่ คล้ายคลึงกัน เช่น การแข่งม้า การวิ่ง 100 ไมล์ (USDA, 1990, Appendix J-1)

7) ข้อบัญญัติท้องถิ่น

กรณีที่ผู้จัดงานวิ่งมีการใช้พื้นที่ในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น งานวิ่งเทรลที่กำหนดเส้นทางไปตามหมู่บ้านหลายหมู่บ้านในป่า จะต้องพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งในเขตพื้นที่นั้น ๆ ด้วย หรือการวิ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จะต้องพิจารณาข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หากอยู่ในเขตเทศบาลจะต้องพิจารณาข้อบัญญัติของ เทศบาลนคร งานวิ่งในเขตนอกพื้นที่เทศบาลแต่อยู่ในเขตเมืองจะต้องพิจารณาข้อบัญญัติของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น ซึ่งอาจจะแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ นอกจากนี้ กฎหมาย ท้องถิ่นบางท้องที่ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเรียกเก็บค่าบริการได้ ยกตัวอย่าง เช่น

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่อง ค่าบริการ พ.ศ. 2543 ข้อ 4 กำหนดว่า “กรุงเทพมหานครอาจให้บริการแก่เอกชนในเรื่อง (6) การทำการต่าง ๆ ในที่สาธารณะ (7) การขอ ใช้สถานที่”

การขอการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐภายในพื้นที่โดยเฉพาะองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเรื่องจำเป็นเนื่องจากเป็นองค์กรที่ดูแลพื้นที่นั้น โดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะรวมถึง วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562

กรณีขอใช้พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การขอคำสั่งมาสนับสนุนอำนวยความสะดวกให้แก่กั้ว เช่น จัดอาสาสมัครดูแลในจุดให้น้ำ บอกรถ กำกับการจอดรถในสถานที่ที่จัดไว้ อาจต้องเสียค่าบริการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

สำหรับงานวิ่งเทรลที่มีเส้นทางวิ่งคาบเกี่ยวกับพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ก่อนจัดการแข่งขัน ผู้จัดอาจประชุมหารือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางร่วมกันเนื่องจากข้อบัญญัติท้องถิ่นแต่ละที่มีความแตกต่างตามสภาพพื้นที่ ถึงอย่างไรก็ตามข้อบัญญัติท้องถิ่นจะต้องดำเนินการตามกรอบภายใต้พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562⁴ โดยปัจจุบันอยู่ในระหว่างขั้นตอนยกร่างประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ..... เพื่อให้มีการปฏิรูปด้านการปกครองท้องถิ่น

3.3 ปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานวิ่ง

ก่อนที่จัดงานวิ่ง ผู้จัดงานวิ่งจะมีการกำหนดเส้นทางวิ่งตามระยะทาง โดยมีรายละเอียดว่าจะผ่านจุดใด หรือสถานที่ใดบ้างเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้นักวิ่งได้ทราบและสามารถวางแผนการวิ่งได้ล่วงหน้า ซึ่งในส่วนของเส้นทางวิ่ง หากผู้จัดงานไม่มีการบริหารจัดการที่ดีอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเส้นทางวิ่งดังกล่าวได้ โดยกรณีข้างต้นสามารถกำหนดได้ 3 ประเด็นดังนี้คือ

3.3.1 ผลกระทบกับบุคคลที่อยู่ในเส้นทางวิ่ง

การวิ่งนั้นมีทั้งการวิ่งบนถนนและการวิ่งผ่านเส้นทางภูเขาหรือเข้าไปในป่า แต่ไม่ว่าจะเป็นการวิ่งในประเภทใดเส้นทางวิ่งจะมีส่วนหนึ่งส่วนใดที่ต้องมีการผ่านบ้านเรือนผู้คนหรือหมู่บ้าน ที่ชุมชนทั้งสิ้นซึ่งอาจมีปัญหาเรื่องผลกระทบต่อบุคคลที่อยู่ในเส้นทางวิ่ง เช่น การปิดเส้นทางถนนทำให้สัญจรผ่านไปมาไม่ได้ การจราจรติดขัด การที่นักวิ่งทิ้งขยะแล้วผู้จัดเก็บไม่หมด การจัดงานวิ่งแล้วเกิดเสียงดังไม่กระทบต่อผู้คนในเส้นทางวิ่ง เป็นต้น

3.3.2 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

สำหรับการจัดงานวิ่งบนถนนนั้น เส้นทางวิ่งจะต้องผ่านบ้านเรือนตามเส้นทางหรือหากจัดงานวิ่งเทรล อาจมีเส้นทางที่ต้องผ่านหมู่บ้านหรือสถานที่สำคัญทางศาสนา เช่น วัดวาอาราม เมืองเก่าที่เป็นโบราณสถาน เป็นต้น ซึ่งผู้จัดงานจะต้องมีจุดบริการให้น้ำตามเส้นทางวิ่ง

⁴ มาตรา 67 แห่ง กำหนดว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก (1/1) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล...

และหากมีการจัดการไม่เพียงพอ เช่น จัดเก็บขยะ หรือเศษอาหารที่นักท่องเที่ยวทิ้งตามเส้นทางไม่หมด ก็จะสร้างมลพิษเป็นเศษขยะแก่สิ่งแวดล้อม หรือการวิ่งเทรล ที่ผู้จัดบางรายกำหนดเส้นทางวิ่งไม่ดี นักวิ่งอาจวิ่งไปเหยียบย่ำพันธุ์ไม้หายาก หรือเด็ดไม้ป่า หรือกลัวไม้หวงห้ามในป่าเข้า ก็จะสร้างความเสียหายให้กับสิ่งแวดล้อมได้ เรื่องนี้ในต่างประเทศถือเป็นเรื่องสำคัญ เช่น ประเทศแคนาดามีกฎหมาย The Canadian Environmental Assessment Act 2012 มาตรา 19 (1)(a) กำหนดให้ผู้จัดงานวิ่งซึ่งถือเป็นการกระทำทางกายภาพที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ โบราณสถานหรือสิ่งแวดล้อมจะต้องจัดทำการศึกษาประเมินต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Assessment) หรือ EA แล้วได้รับอนุญาตจากหน่วยงานประเมินสิ่งแวดล้อมก่อน (Canadian Environmental Assessment Agency, 2011) จึงจะจัดงานวิ่งได้

3.3.3 การโกงการแข่งขัน

ปัญหาที่นักวิ่งมีการโกงการแข่งขันมีหลายวิธี เช่น วิ่งลัดสนาม (Course-Cutting) ไม่วิ่งในเส้นทางที่ผู้จัดกำหนด การจ้างนักวิ่งอาชีพมาวิ่งให้ตนโดยใช้ชื่อของตน (Bib Mule) ทำให้ได้ผลการแข่งขันที่ดี เวลาที่ดี สำหรับในประเทศไทยยังไม่มีการลงโทษที่จริงจังหรือการห้ามผู้แข่งที่โกงการแข่งขันเข้าลงทะเบียนวิ่งในรายการต่อไป กล่าวคือ ในประเทศไทยยังถือเป็นเรื่องเล็กน้อย ยังไม่เป็นที่น่าใส่ใจเท่าใดนัก แต่ในทางต่างประเทศมีการจับผู้แข่งที่โกงการแข่งขันอย่างจริงจัง เช่น ในการแข่งขันเซินเจิ้นฮาล์ฟมาราธอน (Shenzhen half-marathon) มีการจับนักวิ่งชาวจีนประมาณ 250 คนที่วิ่งลัดเส้นทาง (Dutch, 2018) หรือในการแข่งขันอัลตรามาราธอนระยะทาง 100 กิโลเมตร ในเมืองเพิร์ธ ประเทศออสเตรเลียผู้จัดการแข่งขันจับได้ว่านักวิ่งรายหนึ่งมีการวิ่งลัดเส้นทางแทนที่จะวิ่งไปจนถึงจุดกลับตัวที่กำหนด โดยทำถึง 7 ครั้งเป็นระยะทาง 30-40 กิโลเมตร Australian Ultra Runners Association จึงปรับนักวิ่งรายนี้ไม่ผ่านการแข่งขันและลงโทษห้ามเข้าแข่งขันงานวิ่งรายการอื่น ๆ ด้วย (The editorial team, 2018) เป็นต้น อย่างไรก็ตามในประเทศไทยมีการจัดตั้งสมาคมผู้วัดระยะการแข่งขัน (Association of UK Course Measures หรือ AUKCM) เป็นองค์กรตรวจสอบระยะทางการแข่งขันมีความแม่นยำหรือไม่ (ปิดิเทพ อยู่ยืนยง, 2560, น. 18) นอกจากนี้ในสหรัฐอเมริกามีการจัดตั้งองค์กรสุนัขเฝ้าบ้าน (Watchdog) โดย Derek Murphy เสนอให้ใช้ Data Analytics (DA) ในการช่วยวิเคราะห์เปรียบเทียบจากสถิติการวิ่งครั้งก่อน หากนักวิ่งรายใดมีการเข้าเส้นชัยช้ากว่าสถิติที่กรอกในใบสมัครเกิน 20 นาทีจะถูกสันนิษฐานว่าโกงการแข่งขัน (ปิดิคุณ นิลถนอม, 2562) สำหรับประเทศไทยมีสมาคมกีฬากีฬาแห่งประเทศไทยรับรองระยะทางวิ่งของสนามการแข่งขันต่างๆ แต่ยังไม่มียุติบัตรใดเข้ามามีส่วนรับผิดชอบในการตรวจสอบ

4. หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตจัดการแข่งขันโดยพิจารณาจากระดับผลกระทบต่อท้องถิ่น

แม้ว่าในประเทศไทยจะยังไม่มีกฎหมายหรือระเบียบ กฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการกำกับดูแลงานวิ่ง แต่ในต่างประเทศมีการพิจารณาออกใบอนุญาตจัดการแข่งขันจากระดับความเสี่ยงของการแข่งขันต่อสิ่งแวดล้อม อาทิเช่น ประเทศอังกฤษมีการตรวจสอบการประเมินความเสี่ยงของผู้จัดการแข่งขัน (Risk Assessment appraisal) (ปีดิเทพ อยู่ยืนยง, 2560, น. 24) สำหรับนครเมลเบิร์นซึ่งเป็นเมืองใหญ่ในอันดับสองของออสเตรเลียและจัดงานวิ่งมาราธอนซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดในออสเตรเลีย (World's Marathons, 2019) ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1978 สภามืองเมลเบิร์นได้ออกกฎหมาย Activities Local Law 2009 แก้ไขเพิ่มเติมปี 2015 (Melbourne City Council, 2015) ในการพิจารณาการให้ใบอนุญาตจัดการงาน หรืออีเวนต์ที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่น โดยแบ่งระดับของผลกระทบต่อท้องถิ่น เป็น 4 ระดับ (City of Melbourne, 2019) ดังนี้

1) ผลกระทบต่ำ (Private – low impact) คือการจัดงาน หรืออีเวนต์ที่มีผู้เข้าร่วมตั้งแต่ 50-200 คน ระยะเวลาจัดงานไม่เกิน 1 วัน สถานที่จัดไม่มีการปิดถนน หรือไม่ใช่สวนสาธารณะร่วมหลายที่ ใช้เส้นทางไม่เกิน 2 ตัว ขนาดไม่เกิน 3x3 เมตร มีรถอาหารไม่เกิน 1 คัน ถึงเก้าอี้ขาพับไม่เกิน 2 คัน ไม่ขายอาหารหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่ต้องการใช้ห้องน้ำ หรือรถพ่วง การพิจารณาคำขอใช้ระยะเวลา 10 วันทำการถึง 1 เดือน ตัวอย่างงานจัดจำพวกนี้ เช่น จัดงานฉลองวันเกิด งานเลี้ยงของครอบครัว งานแข่งขันภายในบริษัท เป็นต้น

2) ผลกระทบมีความเสี่ยงต่ำ (Low risk) คือการจัดงาน หรืออีเวนต์ที่มีผู้เข้าร่วมตั้งแต่ 50-1,000 คน มีการขายอาหาร หรือขายสินค้าที่ต้องมีใบอนุญาต มีการตั้งเต็นท์และใช้สาธารณูปโภคตั้งแต่ 5 อย่างขึ้นไป เช่น ห้องน้ำ เวที รถลาก รถขายอาหาร เป็นต้น และมีการปิดถนนเล็กน้อย (ซึ่งผู้จัดต้องมีประกาศออกกล่าวล่วงหน้าเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 2 เดือน) การพิจารณาคำขอใช้ระยะเวลา 6 สัปดาห์ถึง 3 เดือน ตัวอย่างงานจัดจำพวกนี้ เช่น การจัดงานเทศกาลขนาดเล็ก งานการกุศล เป็นต้น

3) ผลกระทบมีความเสี่ยงปานกลาง (Medium risk) คือการจัดงาน หรืออีเวนต์ที่มีผู้เข้าร่วมตั้งแต่ 1,000-10,000 คน มีการขายอาหาร หรือขายสินค้าที่ต้องมีใบอนุญาต ใช้สาธารณูปโภคตั้งแต่ 10 อย่างขึ้นไป เช่น เต็นท์ ห้องน้ำ เวที รถลาก รถขายอาหาร เป็นต้น และมีการปิดถนนเล็กน้อยซึ่งมีการรบกวนการจราจรสาธารณะ (ซึ่งผู้จัดต้องมีประกาศออกกล่าวล่วงหน้าเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 2 เดือน) การพิจารณาคำขอใช้ระยะเวลา 3-6 เดือน

4) ผลกระทบมีความเสี่ยงสูง (High risk) คือการจัดงาน หรืออีเวนต์ที่มีผู้เข้าร่วมตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป มีการปิดถนนร่วมหลายสาย มีการจัดงานหลายวัน ใช้สาธารณูปโภคขนาดใหญ่ การพิจารณาคำขอใช้ระยะเวลา 6-12 เดือน

หากผู้จัดงานวิ่งในนครเมลเบิร์นฝ่าฝืนไม่ได้ขออนุญาตต่อสภาเมืองเมลเบิร์นจะมีความผิดฐานฝ่าฝืนกฎหมายท้องถิ่นซึ่งมีโทษปรับไม่เกิน 2,000 เหรียญออสเตรเลีย หรือหากเป็นการกระทำความผิดต่อเนื่องอาจโดนโทษปรับเพิ่มวันละ 200 เหรียญจนกว่าจะหยุดการกระทำนั้น ทั้งนี้ ตาม Melbourne City Council, Environment Local Law 2009 Section 5.1, 5.2

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ทั้งนี้ แม้ในประเทศไทยยังไม่มีข้อกำหนดให้หน่วยงานหรือองค์กรใดรับผิดชอบในการออกใบอนุญาตจัดงานวิ่งที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามประโยชน์ที่ได้รับจากการขออนุญาต ต่อองค์กรวิ่งสากล อาทิเช่น IAAF มีดังนี้ 1) ได้รับความคุ้มครองในการประกันความรับผิด (Liability insurance) 2) ได้รับความคุ้มครองในการประกันอุบัติเหตุสำหรับนักกีฬา 3) ได้รับการรับรองสถิติ 4) ได้รับความเชื่อมั่นต่อกติกาการแข่งขัน 5) มีการควบคุมมาตรฐาน (คณะกรรมการมาตรฐานการจัดงานวิ่งไทย, 2561) เป็นต้น

ในประเทศไทยยังไม่มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอย่างจริงจัง ต่างจากในต่างประเทศ ทำให้การจัดงานวิ่งหลายงานสามารถกระทำได้ง่ายส่งผลให้บางงานจัดงานวิ่งไม่ได้มาตรฐาน ไม่ได้คุณภาพ ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียและเป็นอันตรายต่อสุขภาพของนักวิ่ง เช่น การให้บริการจุดให้น้ำไม่เพียงพอทำให้นักวิ่งขาดน้ำ เป็นอันตรายต่อชีวิตได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

ประเทศไทยควรจะต้องกำหนดหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งของรัฐ เช่น องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในการอนุญาตหรือออกใบรับรอง โดยอาจใช้แนวทางประเมินผลกระทบต่อท้องถิ่นเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณา หากมีผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่นสูง เช่น งานวิ่งมีการปิดถนนหลายสาย มีการใช้สาธารณูปโภคเป็นจำนวนมาก จะต้องใช้ระยะเวลาพิจารณาเบื้องต้นตามสมควร เช่น 3-6 เดือน จะต้องประกาศหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบสามารถหลีกเลี่ยงเส้นทางในวันจัดงานล่วงหน้าอย่างน้อยเป็นระยะเวลา 15 วันถึง 1 เดือน เป็นต้น รวมทั้งการตรากฎหมายบางฉบับที่กำหนดให้ผู้จัดงานแข่งวิ่งทุกประเภทต้องขออนุญาตจากหน่วยงานของรัฐก่อนจัดงานวิ่ง หากไม่ขออนุญาตอาจได้รับโทษทางกฎหมาย เช่น โทษปรับ หรือจำคุก นอกจากนี้เห็นว่า การกีฬาแห่งประเทศไทยต้องมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดมาตรฐานสำหรับงานวิ่ง โดยเฉพาะ เช่น กำหนดว่างานวิ่งระดับใดต้องได้รับการประเมินมาตรฐานก่อนจัดงานวิ่งโดยอาจใช้มาตรฐานของ IAAF ขั้นต่ำ อาทิเช่น ระดับบรองซ์เป็นแนวทาง เป็นต้น อีกทั้งหากงาน

วิ่งได้มีการกำหนดเส้นทางเข้าไปในเขตป่าอนุรักษ์จะต้องทำรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อม (EA) ต่อคณะกรรมการประเมินสิ่งแวดล้อมก่อนด้วย ซึ่งแนวทางดังกล่าวข้างต้นนี้อาจช่วยลดปริมาณงานวิ่งที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่ได้คุณภาพลง และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนทำให้ประชาชนที่ไม่ได้เข้าร่วมงานวิ่งแต่ต้องเดินทางผ่านเส้นทางวิ่งได้รับความสะดวกมากขึ้นและลดผลกระทบจากการจัดงานวิ่ง เช่น การปิดถนน รถติด ปัญหายยะในชุมชนในปริมาณที่น้อยลงได้

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการมาตรฐานการจัดการงานวิ่งไทย. (2561). *คู่มือการจัดการกิจกรรมวิ่งประเภทถนนของ IAAF*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส).
- เดลินิวส์. (2561). นักวิ่งช็อกคืบคานการแข่งขัน สวดขับผู้จัดไม่เตรียมพร้อม. *เดลินิวส์*. สืบค้นจาก <https://www.dailynews.co.th/regional/648447>.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2561). หนุ่มใหญ่ ล้มตึงหัวใจวายดับ แข่งวิ่ง อานาจเจริญมินิมาราธอน. *ไทยรัฐออนไลน์*. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/1304094>.
- ปิติกุณ อุษิณขง. (2560). การเปรียบเทียบมาตรฐานการจัดการแข่งขันวิ่งมาราธอนระหว่างประเทศไทยและสหราชอาณาจักร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*. 2(3), 18.
- ปิติกุณ นิลถนอม. (2562). จากถนนที่บอสดันถึงการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน : การนำ Data Analytics มาใช้ในการสร้างความโปร่งใสให้กับสังคม. *ไทยพับลิก้า*. สืบค้นจาก <https://thaipublica.org/2019/08/pitikhun-nilthanom-03/>
- วัชรพงษ์ รติสุขพิมล. (2561, ส.ค. 5-8). เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการจัดงานวิ่ง. *หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ*. (3,380), น.7.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2559). *กิจกรรมทางกายของคนไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัสวิน แผ่นเกิดไทย. (2559). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ร่วมงานอีเวนต์มาราธอน*. สารนิพนธ์ปริญญาโทนิพนธ์ปริญญาโทและปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอ็มจีอาร์ออนไลน์. (2560). มาราธอนบูมหนัก เน้นปริมาณ-ลดคุณภาพ รอยด่างที่รอการแก้ไข. *ผู้จัดการออนไลน์*. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/sport/detail/9600000076631>.
- เอ็มจีอาร์ออนไลน์. (2561). มาราธอนพันธุ์เสี่ยง!! น้ำไม่พอ-ฝาท่อเปิด-เกือบต้องทิ้งชีวิต. *ผู้จัดการออนไลน์*. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/live/detail/9610000103141>.

- The Association of International Marathons and Distance Races. (2019). *Objectives*. Retrieved from <http://aims-worldrunning.org/aims.html>.
- AIMS. (2016). *Green Award and Social Award*. Retrieved from <http://aims-worldrunning.org/articles/520.html>.
- Canadian Environmental Assessment Agency & Ontario Ministry of Environment Assessment and Approvals Branch. (2011). *Guidelines for the preparation of an environmental impact statement pursuant to the Canadian environmental assessment act and Ontario environmental assessment act for the Marathon platinum group metals and Copper mine project*. Retrieved from <https://ceaa-acee.gc.ca/050/documents/51569/51569E.pdf>.
- City of Melbourne. (2019). *Event permits*. Retrieved from <https://www.melbourne.vic.gov.au/community/organising-events/event-permits/Pages/event-permits.aspx>.
- Dutch, T. (2018). *Over 250 runners caught cheating in China race*. Retrieved from <https://www.runnersworld.com/news/a25361215/runners-caught-cheating-shenzhen-half-marathon-on-camera/>
- The editorial team. (2018). *Ultra-marathon racer caught cheating at WA event*. News.com.au. Retrieved from <https://www.news.com.au/sport/more-sports/ultramarathon-racer-caught-cheating-at-wa-event/news-story/ee6109d94bfc7444d7d931174302800e>.
- Fartlek, M. (2016). *Marathon Simulation Long Runs with P.A.T. 42.2 Running*. Retrieved from <https://www.sbtc.com.au/event/marathon-simulation-long-runs-with-p-a-t-42-2-running-2/>
- Fitzgerald, M. (2019). *Marathon Training Workout: The Simulator*. PodiumRunner. Retrieved from https://www.podiumrunner.com/workout-of-the-week-the-simulator_14385.
- Jasper National Park of Canada. (2015). *Basic Impact Analysis: Gran Fondo & Triathlon 2015*. Canada: Parks Canada.
- Higgins, J. W. & Lauzon, L. (2006). Finding the funds in fun runs: Exploring physical activity events as fundraising tools in the nonprofit sector. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 8(4), 363-377.
- The International Association of Ultrarunning. (2019). *What is IAU*. Retrieved from <http://www.iau-ultramarathon.org/>
- The International Trail-Running Association. (2013). *Historical*. Retrieved from <https://itra.run>.
- Manford, J. (2016). *Memories of a marathon man*. New York: Lulu Press.

- Melbourne City Council. (2015). *Activities Local Law 2009 (Miscellaneous Amendments) Local Law*. Retrieved from <https://www.melbourne.vic.gov.au/sitecollectiondocuments/activities-local-law-2009.pdf>
- Polpitakchai, W. (2018). รู้จัก Virtual Run เทคโนโลยีที่ช่วยให้อยากวิ่งเมื่อไรก็ได้วิ่ง. *The MATTER*. สืบค้นจาก <https://thematter.co/sponsor/cat-thamluangcaverun-2018/64846>.
- UNEP. (2013). *Half-Marathon to celebrate Nairobi as World's 'Environment Capital*. Retrieved from <https://www.unenvironment.org/news-and-stories/press-release/half-marathon-celebrate-nairobi-worlds-environment-capital>
- USDA. (1990). *Environmental impact statement for the Tahoe national forest land and management plan 1990*. California: Tahoe National Forest.
- Watson, T. (2018). *Types of Race*. Retrieved from <http://marathonhandbook.com/starthere/types-of-race/>
- World's Marathons. (2019). *AboutMelbournemarathon*. Retrieved from <https://worldsmarathons.com/marathon/melbourne-marathon>.
- World Mountain Running Association. (2018). *History*. Retrieved from <http://www.wmra.info/about-us/history>.